

S.C.: Cum a fost începutul în Suedia?

W.K.: Când m-am mutat aici în 1970, căutasem de lucru de acasă. Atunci am primit o angajare la cineva care era tot austriac, se numește Krons Ur (Ceasurile lui Kron), magazinul se afla pe strada Mäster Samuelsgatan. Am fost angajat acolo și am lucrat timp de patru ani. Pe urmă am întâlnit o persoană care vindea un ceas numit Bulova Accutron, un "ceas cu diapazon", care era foarte cunoscut pe vremea aceea, una dintre cele mai mari mărci din America, printre altele. Ei voiau să aibe un atelier de reparații la Stockholm, iar pentru aceasta voiau să aibe un ceasornicar care să poată vorbi limba germană și nu erau mulți dintre care să se aleagă. Atunci am luat șansa și am deschis un atelier de reparații pentru Bulova pe strada Biblioteksgatan în Stockholm, la etajul trei. Primeam ceasuri trimise din toată țara. Dar mai pe urmă a încetat vânzarea acestor ceasuri, ceasurile acelea "cu diapazon" au existat doar într-o perioadă scurtă de timp, de numai câțiva ani. Pe urmă au fost inventate ceasurile cu cuarț, care erau pe de-o parte mult mai ieftine și care, mai înainte de toate, mergeau mult mai bine. Atunci s-a dus vremea ceasurilor "cu diapazon", care nu s-ar mai fi putut vinde.

S.C.: Ce înseamnă "ceas cu diapazon".

W.K.: Cum să vă explic? În ceas se află ceva care arată ca un diapazon. Când se cuplează la curent (este un ceas cu baterie), acesta vibrează de 360 de ori pe secundă și acesta, la rândul său, pune în mișcare toată mașinăria ceasului. Pe urmă, când eu fusesem la școala de ceasornicari în perioada '63 la '67, ceasurile acestea "cu diapazon" tocmai se introduceau, iar instructorul de la școală ne spunea: "Ceasornicarii nu mai au nici un viitor, pentru că acum se introduc primele ceasuri cu baterie și nu va mai fi de lucru în viitor pentru ceasornicari". Dar realitatea a fost alta.

S.C.: Unii oamenii cumpără ceasuri scumpe, pe care să le aibe, poate, toată viața, ba chiar să le lase moștenire copiilor săi. Dar chiar și aceste ceasuri, cum ar fi Patek Philippe, Omega, Rolex, Vacheron Constantin, etc., au o garanție numai de doi ani...

W.K.: Cred că cel mai adesea este de un an.

S.C.: Compania respectivă este răspunzătoare doar dacă sunt defecte tehnice, altfel, după 1 an, 2 de garanție, trebuie să plătești singur "întreținerea", care costă o avere...

W.K.: Chiar așa! Eu spun adesea că au existat firme care vindeau ceasuri la care dădeau garanție pe viață pentru defecte de fabricație, ceea ce este o excocherie curată, deoarece un ceas nu se oprește pentru că are un defect de fabricație. El stă pentru că în el a intrat umezeală, pentru că a intrat praf în ceas, pentru că uleiul s-a uscat, lucruri pentru care trebuie să plătești, deoarece acestea nu sunt defecte de fabricație. Dar clienții credeau că "vai, aici avem garanție pe viață!", dar nu era așa.

S.C.: Spuneai mai înainte că după introducerea ceasurilor electrice se credea că nu va mai fi nevoie de ceasornicari. Ce voiau să spună cu aceasta?

W.K.: Eu cred că s-a crezut că ceasurile acestea cu baterii vor fi cu timpul așa de ieftine, încât nu se vor mai repara, ci vor fi folosite până se vor opri, după care vor fi aruncate. Cred că aceasta se credea la început.

S.C.: Dar nu cred că un asemenea gând se potrivește la un Patek Philippe, Omega, Longines, Bulgari, etc. care costă de la zeci de mii, la milioane de coroane.

W.K.: Desigur. Când este vorba despre ceasuri obișnuite, dar nu de duzină, fabricile recomandă să se facă reparații de întreținere aproximativ o dată la doi ani. Dar la acele ceasuri "cu diapazon" care au apărut atunci, reparațiile de întreținere se făceau o dată la cinci ani.

Așadar, ele puteau fi în funcțiune mult mai mult timp înainte ca să se vină la un ceasornicar, ceea ce ar fi dus la o reducere a numărului atelierelor de ceasornicarie.

S.C.: Dar este clar că de la magazinul de unde cumperi ceasuri scumpe și până la ceasornicar, drumul este scurt: după doi ani ai nevoie de reparații de întreținere și deci trebuie să mergi la un ceasornicar. Un ceasornicar trebuie să fie specializat pentru anumite mărci pentru a putea efectua reparații de întreținere, sau orice ceasornicar, care a mers la școală, poate face orice reparație?

De contabilitate și alte afaceri ale firmei se ocupă Ann, frumoasa soție suedeză a lui Werner.

Foto: O. Ciupitu / © CR.

W.K.: Nu reparația în sine este grea, ci, mai înainte de toate, cel mai greu azi este să procuri piese de schimb. Eu, de exemplu, nu pot să fac rost de piese de schimb pentru Rolex sau Patek Philippe, nu pot să scriu la fabrică și să comand piese de schimb, pentru că ei nu-mi vând niciodată nimic, ci ei vând totdeauna la concesionarii lor respectivi. Aceasta este marea problemă pentru cei ca mine.

S.C.: Dar concesionarii nu sunt ceasornicari.

W.K.: Da, dar atunci ei ori au un atelier de reparații de ceasornicarie – pe timpuri aveau toate magazinele un atelier propriu, dar azi nu mai este așa, deoarece magazinele consideră că un atelier de reparații înseamnă doar cheltuieli, așa că ei primesc ceasul și, ori îl trimet la fabrică, ori au un lucrător, care stă acasă la el și lucrează ca firmă proprie de reparații.

S.C.: Pentru consumator devine foarte scump, pentru că atunci există un intermediar care face ca reparația să fie cel puțin de două ori mai scumpă, nu?

W.K.: Nu, de fapt prețul consumatorului este același, dar lucrătorul acasă primește, poate, doar 50 sau 60 de procente din prețul plătit de client. Așa că nu este mai scump pentru client, nu acesta este scopul.

S.C.: Ba este mai scump! Eu am un exemplu concret. Când ceasul meu Omega Constellation a necesitat curățire, am vrut să-l las la un reprezentant pentru Omega, dar mi-a cerut cam de 3 ori mai mult decât mi-ai cerut tu.

W.K.: Ei au prețuri mai mari decât am eu aici, asta așa este. Dar dacă eu iau un ceas de la un client și fie că îl repar eu însumi, fie că îl trimit la cineva care lucrează acasă la el, ceea ce eu nu fac, dar dacă așa face așa, nu ar trebui să fie mai scump pentru client, ci avem un preț brutto. Chiar dacă cel care lucrează acasă la el face treaba pentru mine, nu se adaugă la prețul manoperei lui alți bani în plus. Lucrul acesta nu se face. Dar, din păcate, așa fac, căci ei știu că ei pot lua banii aceia. Ei iau mai mult

la plată, pur și simplu! Dar ei au și chirii mai mari, căci sunt de obicei în centrul orașului și tot clientul le plătește.

S.C.: Ai urmat, așadar, o școală specială de ceasornicari și ai continuat toată viața ta cu munca asta. Ai voie să reperi doar ceasuri de la anumite mărci, sau, pe baza pregătirii tale, ai voie să reperi orice fel de ceasuri?

W.K.: De fapt, eu cred că orice ceasornicar poate întreține, repara toate mărcile. Dacă primești la reparat ceasuri foarte complicate, atunci trebuie să încerci să procuri o schemă de reparații de întreținere. Există, așadar, scheme de reparații de întreținere și atunci urmărești schema aceea când demontezi ceasul, pe urmă poți vedea în schema aceea cum să montezi la loc ceasul respectiv. Să vezi exact unde să stea părțile componente, unde să se ungă cu ulei și ce fel de ulei să se folosească. Așa căci un ceas complicat cere o schemă de reparații de întreținere, dar un ceasornicar, interesat de meseria lui, se descurcă cu orice ceas.

S.C.: Deci un ceasornicar cu pregătire ar putea, în principiu, să repare orice fel de ceasuri.

W.K.: Desigur, dacă urmărești schema de reparații de întreținere a mărcii respective. Uneori există cursuri unde să înveți problemele ceasurilor mai noi. Am făcut și eu aceasta, mă duc uneori la cursuri. Atunci când apar noi ceasuri complicate, se organizează cursuri pentru acestea și poți să mergi la ele.

S.C.: Care sunt ceasurile pe care îți place cel mai mult să le reperi, sau să le întreții, care îți plac să le privești?

W.K.: Mai înainte de toate îmi plac ceasurile mecanice. Un ceas cu baterie nu este prea plăcut de lucrat cu el. Un ceas cu baterie nu are nici un farmec. Ceasurile aceste au și ele avantajele lor, ele țin timpul foarte bine, dar, în afară de aceasta, este mult mai plăcut cu ceasuri mecanice. Vreau să spun prin aceasta că, dacă cumperi un ceas nou și vrei să plătești bani mulți la cumpărarea lui, atunci absolut să cumperi un ceas mecanic, pentru că pe un astfel de ceas îl vei avea toată viața și îl poți întreține și face să meargă tot timpul. Un ceas cu baterie are o durată de viață limitată.

S.C.: Eviți să spui care ceas îți place cel mai mult?

W.K.: Pot spune că există mai multe ceasuri care-mi plac, dar cele mai puține probleme îți dau ceasurile Rolex, lucrul acesta pot să-l afirm cu siguranță. Aceasta deoarece ele sunt robuste și pentru că au o carcasă foarte bună, care este etanșă – ea nu lasă să intre nici umezeală, nici praf, ceea ce face ca ele să meargă bine. Mai sunt încă câteva care sunt cel puțin la fel de bune, consider eu, ca, de exemplu, Vacheron Constantin, pe urmă Breguet și altele, dar pe acestea le consider a fi la aceeași valoare. De multe ori lumea crede că numai ceasurile scumpe trebuiesc "întreținute", dar lucrul acesta trebuie făcut cu toate ceasurile, indiferent dacă sunt scumpe sau ieftine. Ceasul nu este un perpetuum mobile, ci trebuie să fie reparat ca să funcționeze.

S.C.: Tu ai ajutor în magazin, mai ales la partea de contabilitate, de la soția ta, nu?

W.K.: Da, ea mă ajută și fără ea n-ar merge deloc.

S.C.: Consideri că ceasurile scumpe, de tip Rolex, Patek Philippe, Omega, sunt o bună investiție?

W.K.: Da, dacă nu sunt cumpărate din magazine, când costă sute de mii, dar dacă cumperi avantajos de la licitații, atunci cred că este o afacere bună. ★

(Traducere din suedeză: Octavian Ciupitu.)

ABC Service Centrum - Werner Koch
Hornsgata 29 C, 118 49 STOCKHOLM
Tel: +46 (8) 644 64 90. Fax: +46 (8) 644 61 90.